

LITURGIA DOMÁCEJ CIRKVI NA VEĽKONOČNÉ TROJDNIE 2020

(zostavil kňaz Spišskej diecézy František Trstenský)

„Tento deň je zasvätený nášmu Pánovi.

A nermúťte sa, lebo radosť v Pánovi je vaša sila!“ (Neh 8, 10)

Drahí bratia a sestry,

na Slovensku sa v tomto roku nebudú sláviť veľkonočné obrady verejným spôsobom. Preto všetkých veriacich povzbudzujeme sledovať liturgické obrady veľkonočného trojdnia ako aj ďalšie pobožnosti a duchovné aktivity prostredníctvom katolíckej televízie Lux, katolíckeho rádia Lumen, alebo rôznych farských a internetových prenosov. Prosíme vás, sledujte ich spôsobom, akoby ste na nich boli osobne prítomní so všetkou zbožnosťou a sústredenosťou. Zároveň vám predkladáme texty domácej liturgie. Jej cieľom je napomôcť zbožnému prežitiu tohtoročných veľkonočných sviatkov v našich domácnostiach. Môže sa ich pomodliť rodina, ale aj jednotlivec. Pošlite tieto texty aj vašim susedom a známym. Vyprosujeme Vám pokoj zmŕtvychvstalého Krista.

Domáca cirkev

Sväté písmo dosvedčuje, že prví kresťania sa stretávali v súkromných domoch. Apoštol Pavol v úvode svojho listu Filemonovi pozdravuje aj cirkev, „*ktorá je v tvojom dome*“ (porov. Flm 1). Podľa Skutkov apoštolov dom Lýdie sa stal centrom kresťanského spoločenstva vo Filipách (porov. Sk 16, 12 - 15). Keďže kresťanstvo sa prvé tri storočia nemohlo slobodne šíriť a budovať chrámy, domáce cirkvi sa stali:

1. Miestom modlitby a slávenia Eucharistie;
2. Ohniskami viery, kde sa ohlasovalo evanjelium a uskutočňovala kresťanská výchova;
3. Sociálnym prostredím, kde sa stretávali veriaci a vzájomne si pomáhali;
4. Príbytkom pre ohlasovateľov evanjelia;
5. Základom a vzorom pre budúce farnosti a spoločenstvá.

Usilujme sa, aby aj naše rodiny boli takými ohniskami živej viery a modlitby, školou vzájomnej lásky a kresťanských čností.

Náuka Cirkvi

V rodine, ktorú možno nazvať domácou cirkvou, majú byť rodičia slovom a príkladom prvými hlásateľmi viery pre svoje deti a majú pestovať povolanie vlastné každému z nich a s osobitnou starostlivosťou duchovné povolanie. (II. vatikánsky koncil, Lumen gentium, 11. bod)

Duch Svätý, ktorý sa vylieva pri slávení sviatostí, je živým prameňom a nevyčerpatelným pokrmom nadprirodzeného spoločenstva, ktoré veriacich zhromažďuje a spája s Kristom a medzi sebou v jednote Božej Cirkvi. Kresťanská rodina zjavuje a uskutočňuje cirkevné spoločenstvo, preto ju možno a treba nazývať „domácou cirkvou“. (Ján Pavol II., Familiaris consortio, 21. bod)

Všetci by sme mali byť schopní povedať, na základe toho, čo sme prežili v našich rodinách: „Spoznali sme lásku, akú má Boh k nám“ (1 Jn 4, 16). Len vychádzajúc z tejto skúsenosti bude môcť pastorácia rodín dosiahnuť, aby boli rodiny zároveň domácimi cirkvami i evanjelizačným kvasom v spoločnosti. (František, Amoris laetitia, 290. bod)

Liturgia domácej cirkvi na Veľký piatok

(odporúčame sláviť popoludní okolo 15:00 hod., ale tak, aby to nenarušilo sledovanie veľkopiatočnej liturgie na pamiatku Pánovho umučenia)

1. Úvodné obrady

(V tento deň odporúčame použiť väčší kríž, alebo ikonu Kristovho kríža a zažatú sviecu, položte ich na stôl; skratka **V** označuje otca, matku, prípadne podľa situácie niekoho iného, kto vedie liturgiu; skratka **S** označuje spoločné odpovede)

V: V dnešné popoludnie sa schádzame v našej domácnosti okolo kríža, aby sme si pripomenuli pamiatku Pánovho umučenia. Na vrchu Kalvárie nám Kristus odhaľuje svoju nekonečnú lásku. Boh sa necháva ľuďmi pribiť na kríž. Boh sa nezmocňuje tohto sveta armádou ani peniazmi. Kristus vládne tým, že nás priťahuje láskou.

S: „Až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe,“ hovorí Pán.

2. Spoločný hymnus (možno čítať súvisle alebo striedavo na dva chóry)

V: Kristus trpel za vás a zanechal vám príklad, aby ste kráčali v jeho šľapajach.

S: On sa nedopustil hriechu,
ani lešť nebola v jeho ústach.

V: Keď mu zlorečili, on nezlorečil,
keď trpel, nevyhrážal sa,
to postúpil tomu, ktorý súdi spravodlivo.

S: Sám vyniesol naše hriechy
na svojom tele na drevo,
aby sme zomreli hriechu a žili pre spravodlivosť.
Jeho rany vás uzdravili.

V: Veď ste boli ako blúdiace ovce, ale teraz ste sa vrátili
k pastierovi a biskupovi svojich duší.

S: Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému,
ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždy i na veky vekov. Amen.

3. Evanjeliový úryvok

V: Čítanie zo svätého evanjelia podľa Jána (Jn 19, 25 - 42)

Pri Ježišovom kríži stála jeho matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova, a Mária Magdaléna. Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: „Žena, hľa, tvoj syn!“ Potom povedal učeníkovi: „Hľa, tvoja matka!“ A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe. Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „Žiznim.“ Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam. Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „Je dokonané.“ Naklonil hlavu a odovzdal ducha. Keďže bol Prípravný deň, Židia požiadali Piláta, aby ukrižovaným polámali nohy a sňali ich, aby nezostali telá na kríži cez sobotu, lebo v tú sobotu bol veľký sviatok. Prišli teda vojaci a polámali kosti prvému aj druhému, čo boli s ním

ukrižovaní. No keď prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, kosti mu nepolámali, ale jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv a voda. A ten, ktorý to videl, vydal o tom svedectvo a jeho svedectvo je pravdivé. On vie, že hovorí pravdu, aby ste aj vy uverili. Toto sa stalo, aby sa splnilo Písmo: „Kosť mu nebude zlomená.“ A na inom mieste Písmo hovorí: „Uvidia, koho prebodli.“ Potom Jozef z Arimatey, ktorý bol Ježišovým učeníkom, ale tajným, lebo sa bál Židov, poprosil Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo. A Pilát dovolil. Išiel teda a sňal jeho telo. Prišiel aj Nikodém, ten, čo bol kedysi u neho v noci. Priniesol asi sto libier zmesi myrhy s aloou. Vzali Ježišovo telo a zavinuli ho do plátna s voňavými olejmi, ako je u Židov zvykom pochovávať. V tých miestach, kde bol ukrižovaný, bola záhrada a v záhrade nový hrob, v ktorom ešte nik neležal. Tam teda uložili Ježiša, lebo bol židovský Prípravný deň a hrob bol blízko.

V: Počuli sme slovo Pánovo.

S: Chvála tebe, Kriste.

4. Zamyslenie

V: Podľa jedného starobylého príslovia „aj miesta majú svoju dušu“. Prenesme sa teraz v duchu do Jeruzalema, kde si kresťania uctievať miesto, kde bol Ježiš ukrižovaný a hrob, do ktorého bol pochovaný a z ktorého na tretí deň vstal z mŕtvych. V roku 614 Peržania vydrancovali Jeruzalem a z Baziliky Božieho hrobu ukradli relikviu svätého kríža. Byzantský cisár Heraklios Peržanov porazil a v roku 629 v slávnostnom sprievode priniesol relikviu Svätého kríža. Keď sa cisár oblečený do bohatých šiat chystal vojsť do brány, ktorá viedla na Kalváriu, nemohol urobiť ani krok. Vtedy mu jeruzalemský biskup Zachariáš odkázal, aby odložil bohatý oblek, lebo sa nehodí k pokore Ježiša Krista. Cisár poslušol, dal si dolu kráľovskú korunu, obliekol si bežné šaty obyčajného človeka, vyzul sa a bosý vyniesol svätú relikviu na jej pôvodné miesto. Úctou Ježišovho kríža v našich domácnostiach, neuctievame drevo. Pripomíname si toho, ktorý na ňom zomrel za nás a za našu spásu, lebo „*Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby ne zahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.*“ (Jn 3,16) Kríž je pravá tvár Božej lásky. Pane Ježišu, ty nás z kríža učíš milovať. Daj nám silu, aby sme boli tvojimi učenlivými žiakmi.

(Ak niekto chce, môže sa podeliť o krátku myšlienku, ktorá ho oslovila z Božieho slova)

5. Prosby

V: V dnešný deň, keď si pripomíname umučenie Pána Ježiša, ktorý vylial svoju krv na kríži na záchranu nás i celého sveta, predložme mu naše prosby. Volajme spoločne: Ukrižovaný Ježišu, vyslyš nás.

S: Ukrižovaný Ježišu, vyslyš nás.

V: Prosíme ťa za nášho Svätého Otca Františka, za našich biskupov, kňazov a diakonov, aby v horlivosti slúžili Božiemu ľudu.

S: Ukrižovaný Ježišu, vyslyš nás.

V: Prosíme ťa za tých, ktorí spravujú našu vlasť, naše mestá a obce, aby vždy pamätali na spoločné dobro a zachovávanie spravodlivosti pre všetkých.

S: Ukrižovaný Ježišu, vyslyš nás.

V: Prosíme ťa za tých, ktorí tieto dni prežívajú v chorobe, samote a úzkostiach, buď im útechou a posilou.

S: Ukrižovaný Ježišu, vyslyš nás.

V: Prosíme ťa za lekárov, sestry a dobrovoľníkov, posilňuj ich na duchu i na tele.

S: Ukrižovaný Ježišu, vyslyš nás.

V: Prosíme ťa za našich zomrelých, prijmi ich do svojho nebeského kráľovstva.

S: Ukrižovaný Ježišu, vyslyš nás.

V: Prosíme ťa za seba samých, neopúšťaj nás vo chvíľach skúšky, ale vyslobod' nás od každého zla.

S: Ukrižovaný Ježišu, vyslyš nás.

V: Prosíme ťa aj za tieto naše prosby (Ak niekto chce, môže pridať vlastnú prosbu)

S: Ukrižovaný Ježišu, vyslyš nás.

V: Bolestný Ježišu, ty si sa v dnešný deň obetoval z lásky k nám, s dôverou v tvoju nekonečnú lásku predkladáme tieto svoje prosby. Vypočuj nás pokorne prosiacich o tvoje milosrdenstvo, lebo ty žiješ a kral'uješ na veky a vekov.

S: Amen.

6. Uctenie svätého kríža – z modlitby sv. Anzelma (všetci prítomní si kl'aknú na kolená okolo kríža, ktorý je položený na stole)

V: Svätý kríž, ty nám pripomínaš kríž, na ktorom zomrel náš Pán Ježiš Kristus, aby nás priviedol z večnej smrti, do ktorej nás uvrhla naša úbohosť, k večnému životu, ktorý sme hriechom stratili.

S: Klaniame sa Ti, Kriste, a dobrorečíme Ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

V: Klaniam sa, zvelebujem a oslavujem ten kríž, ktorý pre nás predstavuješ. Tým krížom sa klaniam nášmu milosrdnému Pánovi a všetkému, čo pre nás v milosrdenstve vykonal. Kríž hodný lásky, v ktorom je naša spása, náš život a vzkriesenie.

S: Klaniame sa Ti, Kriste, a dobrorečíme Ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

V: Ó krížu, vybraný a pripravený pre takéto nevýslovné dobro, dielo, ktoré sa na tebe dovŕšilo, ťa vyvyšuje väčšmi než celá chvála ľudských či anjelských myšlienok a jazyka. V tebe a skrze teba je môj život a moja spása; v tebe a skrze teba je celé moje dobro; „kiež sa nechválím nič iným, len tebou“.

S: Klaniame sa Ti, Kriste, a dobrorečíme Ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

V: Nech je teda moja sláva skrze teba a v tebe; nech je moja pravá nádej skrze teba a v tebe. Skrze teba sú moje hriechy zotrené, skrze teba je moja duša mŕtva pre môj starý život a žije novým životom spravodlivosti.

S: Klaniame sa Ti, Kriste, a dobrorečíme Ti, lebo si svojím krížom vykúpil svet.

(Podľa zváženia a pri zachovaní hygienických predpisov môže každý bozkom uctiť kríž. Môže sa spoločne zaspievať pieseň z Jednotného katolíckeho spevníka č. 131: *Ach, pod'te kresťania*, alebo iná vhodná pieseň)

7. Korunka k Božiemu milosrdenstvu (do modlitby sa môžu zapojiť viacerí)

V: Za našu rodinu, za všetkých kňazov, za našu farnosť, za našu vlasť, za tých, ktorí trpia chorobou, ako aj za tých, ktorí ju rôznym spôsobom pomáhajú zmierniť, sa teraz pomodlime Korunku k Božiemu milosrdenstvu. **(Ak niekto chce, môže pridať iný úmysel)**

8. Záverečná modlitba

V: Pane Ježišu, v deň tvojho bolestného umučenia a smrti pri tvojom kríži vyznávame, že aj my sa chceme usilovať žiť v tomto svete ako tvoji milovaní učeníci. Ty nás voláš: *„Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“* (Mk 8, 34) Prosíme ťa o silu trpezlivo a s dôverou ťa nasledovať. Pane Ježišu, ústami apoštola Pavla od nás žiadaš: *„Neste si navzájom bremená“* (Gal 6, 2). Nauč nás pozornosti a vlúčnosti, aby sme v našich spoločenstvách boli súcitní s druhými a aby sme ich potešovali v trápeniach, lebo ty žiješ a kraluješ na veky vekov.

S: Amen.

V: Zakončime našu domácu liturgiu tým, že sa obrátíme v modlitbe k Sedembolestnej Panne Márii, patrónke Slovenska. Mária, Ježišova a naša matka, ty si verne stála pod krížom, v týchto dňoch a týždňoch buď posilou nám, ale zvlášť starým, opusteným a trpiacim ako aj tým, ktorí sa o nich starajú.

S: Sedembolestná Panna Mária, pre tajomstvo tvojich bolestí vypros nám milosrdenstvo u Boha Otca. Predstav mu prebodnuté svoje i Ježišovo Srdce a všetky utrpenia, ktoré si s Ježišom pretrpela za nás na zemi. Amen.

V: Sedembolestná Panna Mária, patrónka Slovenska.

S: Oroduj za nás.

V: Panna Mária, Kráľovná rodiny.

S: Oroduj za nás.

V: Dobrorečme Pánovi,

S: Bohu vd'aka.